

א) לקמן ט' ע"ג ש"ס
ב) ט"ו ט"ו ט"ו
ג) לקמן ט"ו ט"ו ט"ו
ד) וכן פשוט
ממנו,

תורה אור השלם

1. נשאר בעיר שפחה
ושאיה יפת שער:
ישעיהו כד יב

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה אקילקלתא
אספה. ו"ב ו"ז הוא צמ"ט
ע"ז דף כח ע"א ובהנחית
דף יב ע"א:

גליון הש"ס

נב"י קב"ר בור בירושו
חייב ע"י לקמן דף כח ע"ג
מוס' ד"ה ה"מ:

מוסף רש"י

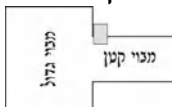
כהדיוט מדעת דמי.
שקדש מונח למשל לל
הכל ואין מונח ידו
ורמנא אמר מלך דממני
למשל ורמנא דע (ב"מ
ע"ג). ושאיה יפת שער.
לשון צד השאה מלך ויש
הער בתוכה הבה לצי
זה שהוא מושב צדיו.
ימי, אלו מר, לפי שהר
בתוכה טס ומשפך מדקה
ממד (ט"ו).

רבינו הגנאל

כהדיוט מדעת דמי, וחיב.
ובהדיוט שלא מדעת,
קי"מ לן חצר דלא
קיימ' לאגורא פטור, שני
ושאיה יפת שער. ושכור
בת מראוב ונמצא אותו
הבית כי לשמעני הוא,
משלם הדר בו שכירות
לשעמי, וכן השוכר בית
מבעלי העיר ומנצא
בעלים משלם השכירות
לבעלי. והוא גברא דנבא
אפדנא אקילקלתא דיתמי
ואגביה רב נחמן לאפדיה
מניה, והשתלם השכירות
למנו. לימ' קטב הדר
בחצר חבירו כלא דעתו
צריך להעלות שכר. לא,
אלא משום דבשקרא
קיימא יהו יתבי בהוה
ליתמי דרב מופט, ואמ'
ליה ר' נחמן זיל פייסנתו
ליתמי. לא אשגח ביה,
ואגבא אפדנא מניה.
מתני'. מצד הרחבה
משלמת מה שהזיקה. אמ'
רב ובמחזרת, כגון שיש
תנויות תפוחות בצדו
שלושת הרבים והיתה
מחלבת ומחזרת ראשה
רוחסת בהי' מן התפוחים
ואוכלת, ושמואל אמ' אפי'
מחזרת פטורה ומשלמת
מה שהזיקה, היכי משכחת
לה כגון דשבקה לרחבה
ואולה וקם בצדי רחבה.
ואוחיב רב נחמן עליה
דרב ממנאי מפתח החנות
משלמת מה שנתנה, מאי
לאו במחזרת וקתני מה
שנתנה אבל מה שהזיקה
לא. ופריך, מתני' כגון
דקי"מ' זה פתח החנות
בקרו וזית, כגון שהיה

אין לר"ך להעלות לו שכר. ועוד אמר אבא מרי דהשוכר בית מראובין כו' ונמנאלת בית של שמעון והוא שכרה מראובין מעלה שכר לשמעון: **תוס'.** בתמיה. כלומר תרמי מיני קאמר דסמך דהאדי דהאי דשכר בית שמעון מראובין הוה ליה דר בחצר שמעון שלא מדעת שמעון וקאמר לר"ך להעלות לו שכר ורישא קאמר אין לר"ך: הא דקיימא לאגרא. מעלה שכר לשמעון דהוה ליה זה נהנה זה חסר: הדר בחצר חבירו.

ולא קיימא לאגרא שלא מדעת אין לר"ך להעלות שכר: **שנאמר** ושאיה יוכס שער. שד ששמו שאיה מכמת שער בית שאין בני אדם דרין זו והלך זה שעמד זו הנהנה. לישנא אחרנא בית שהוא שאוי ויחיד מאין אדם יוכס שער מויקין מכמתין אותו: **ב"מ מייבא** יתיב בית שהוא מיושב בדיית בני אדם יתיב ישבו קיים לפי שהדרין בתוכו ורואין מה שהוא לר"ך ומתקנין אותו: **דקמשתמש** זו. בעל הבית צדיקי ומייבא שהיו עליו ונתנו בתוכו והוה הלך ודר זו משום שאיה ליכא הואיל ומשתמשין זו משום ביתא מייבא איכא דלין זה ישבו וזה שדר זו יפה עשה והנהו: **אקילקלתא**. א) אשפה דממרגמין אקילקלתא מאשפות יריס אביון (תהלים קיג): **קרמנאי**. שם אומה. ל"א קדמונאי קדמונים היו יושבין זו ומעלים שכר ליתומים והוה ליה קיימא לאגרא: **אמר** רב **נחמיה**. ראשה מרחצה לגידה של רחצה ואלה פירות קמי מתמיתין דמשלמת מה שהזיקה אע"ג דכולה קיימא נרחצה: **פטורה**. הואיל וגוף הבהמה קאי נרחצה דלורחה הוה להחזיר ראשה וכן צרה"ר היא: **וקמה צדידי רחצה**. שאין דרך שוריים ללכת שם הלך לאו כר"ה דמי: **צאפי נפשה**. לאו אמתייתין: **מחזרת**. שהזיקה ראשה ואלה צדידי רחצה: **פשיטא נמחזרת**. דלא פתח חנות בתוך הרחצה ליכא ולא משכחת לה אלא נמחזרת וקמי מה שנהנית כו': **דקיימא**. חנות בקרן וזית כגון מצוי קטן הכלה צמזוי גדול וקיימא חנות צראש מצוי קטן ומשך קת כלפי פנים וכשנכנסה בהמה ממצוי גדול לקטן פגעה בפירות מיד דרך הלוכה ללא מחזרת

היא: **ר"ע** לא פליגי דחייב. דלא היה לה להחזיר ראשה לצדי רחצה: **צמקא** **מקום**. שכנס לתוך שלו וצנה והניח מקרקעו לרה"ר ושטח שם פירות ונכנסה שם בהמה דרך הלוכה ואלקתן: **לימא**. רב ושמואל דרבי ישמעאל ור"ע דפליגי זה לקמן צרכ שור שנגח את הפרה (דף מט:) דרב סבר חייב ונשום הכי פטורה הך בהמה דזה ששטח שם פירותיו הוה ליה כמו צור שאם הוחלקה בהן צממה חייב שהרי הפקיר רשותו הלך לא היה לו לעשות כן וקי"ל בהמניח את הכד (לקמן דף ז.) כל המקלקלן ברשות הרבים שהזיק חייבין לשלם וכל המחזיק בהן זכה: **ושמואל סבר פטור**. הלך בהמה שאלקתן חייבת שהרי ברשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: **צעלמא** צקונטרס ובהמה שאכלה פטורה ורב לטעמיה דלאמר צפרק המניח (לקמן דף ז.) זכה צין צופן צין צמזן ואין לתמוה איך מפטר מפירות פנימיים

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כא.

עין משפט
נר מצוה

ב) א מ"י פ"ג מהלכות
גולה ואצרה הלכה ט
טו"ע ח"מ סי' סג
סעף ו:
ב) ב מ"י פ"ג מהלכות
גולה ואצרה הלכה ט
סג עשין עג טו"ע
ח"מ סי' סג סעף ט:
סעף י:
ב) ג סג עשין נ:
ב) ד ה מ"י פ"ג מהל'
מק ממון הלכה ט
סג עשין טו טו"ע ח"מ
סי' סג סעף ט:
ב) ו טו"ע סעף י:

בהדיוט מדעת דמי. פ"ה דדעת שכינה איכא וקשה לשלם מדעתו לאו דוקא אלא אורחיה דמילתא נקט וה"ה מדעתו אלא נראה כהדיוט מדעת דמי כלומר דעת שכינה איכא שלא יהנה אדם צלל מעליה: **ויהיב** זהו איתמי דבר מועט. ומחמת כן חייב לשלם מה שנהנה אע"פ שלא חיסר כל כך וכן מוכח כולה שמעתין כדאמרין לעיל משום שחוריתא דאשיתא:

ובמחזרת. פי' צקונטרס דדוקא נמחזרת אצל הכלה צלל חיזור כגון צדידי הרחצה צולטין ואכלה מאותה צליטה משלמת מה שנהנית צפ"י אחר של רש"י פירש למחזרת חייבת משום קרן דמשונה הוא וקשה לפירושו לעיל אמרין כיון דאורחיה למיכל ליפתא אורחיה נמי לסרוכי ולמיסק הכא נמי אורחיה לחזור ואפילו לעלות צדידי רחצה ועוד דמשלמת מה שהזיקה משמע נ"ש ועוד דמשמע צקונטרס דחייבא דמקצה מקום לרה"ר כחייב מחזרת ונראה לר"י לצדי רחצה חשיב חצר הניזק שכל אחד יש לו רשות להניח פירותיו כנגד פתח צימו צדידי רחצה ולרב אפילו במקום שיכול לאכול צמזור חשיב חצר הניזק ומייבת נוק שלם מטעם שן ולשמואל מקום שיכול לאכול צמזור חשיב לה כרשות הרבים:

מפתח החנות. הן תריסי החנויות שמניחין לפני החנויות כשפותחין אותן ומונין שם פירות: **ב"ה** שנהנית. לא רצה להעמיד כגון שפתח החנות צולט לתוך הרחצה ויכולה לאכול צלל חיזור דמודה רב דפטור לפי שאין דרך החנות להיות צולט כל כך:

דקיימא בקרן זוית. כגון מצוי עקום וכשמגיע לעקומותיה קודם שפגעה לצד אחר אוכלת מפתח החנות כנגדה צלל חיזור וצמזן החנות משלמת מה שהזיקה אע"פ שאוכלת צלל חיזור דחצר הניזק ממנו הוא וצירושלמי משני הך פירכא דמפתח החנות אליבא דרב כגון שהיה חמור טעון גדיים וצבעת עמידתו פטור לו ארציה ואלו לפ"ה אפי' אפי' דלגבי חמור שאוכל צמזור חשיב קרן ולגבי גדיים דלכלי כי אורחיהו חשיב שן ולפי' ר"י צ"ל דכל מה שהגדיים יכולין להגיע ולאכול חשיב רה"ר אפילו לחמור שאין יכול לאכול צלי חיזור כי זה דומק לומר דגבי חמור חשיב חצר הניזק ולגבי גדיים שעל גבי חשיב רשות הרבים: **כ"י פליגי** במקצת מקום כו'. שכנס לתוך שלו והניח מקרקעו לצדי רה"ר ולא שהפקיר רשותו דאי"כ הוה רה"ר גמור אלא הניח לשטוח שם פירותיו אצל כ"י שאין פירות שם יש רשות לצדי רה"ר להלך שם ומסקינן פלוגתא דרב דלאמר דחשיב שן צרה"ר אפילו אין יכולין לאכול צלל חיזור דלא דמי למחזרת צדידי הרחצה דחייב לצדידי הרחצה הם גזוהים ורחצים ומוצדלים ממנו וחשובים חצר הניזק אצל מקצה מקום שזה הוא לרשות הרבים ומחזרת ורשותו וחיובייהו חשיב שן פירות: **ב"ה** שנהנית. לא רצה להעמיד כגון שפתח החנות צולט לתוך הרחצה ויכולה לאכול צלל חיזור דמודה רב דפטור לפי שאין דרך החנות להיות צולט כל כך:

רבינו הגנאל (המשך)
רחב הרחבה ר' אמות
ובמקום אחר ד' אמות
ובאותן ב' אמות פתח
תחת לחנות ובה פירות
הובהמה בדרך הילוכה
פשה ואלה מאותו
הפתח בלא חזרה והשן
ברשות הרבי' בלא שינוי
פטורה. ואשבחן בתלמוד
ארץ ישר' רב אמ' עמקה
צוורה ואלה, משלמת
מה שהזיקה. והתנין
מפתח החנות משלמת מה
שנתנה. היתפר בשהיה
חמור טעון גדיים ובשבת
עברתן פטור צוואה'ן
ואילו מפתח החנות. פי'
לפי דרכם אכלו הגדיים
בלא עקמת הצווא, ועל
כגון זה שנינו מה שנתנה.
איכא דאמרי מחזרת כולי
החנויות שמניחין לפני
פירות: **ב"ה** שנהנית. לא רצה
להעמיד כגון שפתח החנות צולט
לתוך הרחצה ויכולה לאכול צלל חיזור
דמודה רב דפטור לפי שאין דרך
החנות להיות צולט כל כך:
דקיימא בקרן זוית. כגון
מצוי עקום וכשמגיע
לעקומותיה קודם שפגעה לצד אחר
אוכלת מפתח החנות כנגדה צלל
חיזור וצמזן החנות משלמת מה
שהזיקה אע"פ שאוכלת צלל חיזור
דחצר הניזק ממנו הוא וצירושלמי
משני הך פירכא דמפתח החנות
אליבא דרב כגון שהיה חמור טעון
גדיים וצבעת עמידתו פטור לו ארציה
ואלו לפ"ה אפי' אפי' דלגבי
חמור שאוכל צמזור חשיב קרן ולגבי
גדיים דלכלי כי אורחיהו חשיב שן
ולפי' ר"י צ"ל דכל מה שהגדיים יכולין
להגיע ולאכול חשיב רה"ר אפילו
לחמור שאין יכול לאכול צלי חיזור כי זה
דומק לומר דגבי חמור חשיב חצר
הניזק ולגבי גדיים שעל גבי חשיב
רשות הרבים: **כ"י פליגי** במקצת
מקום כו'. שכנס לתוך שלו והניח
מקרקעו לצדי רה"ר ולא שהפקיר
רשותו דאי"כ הוה רה"ר גמור אלא
הניח לשטוח שם פירותיו אצל כ"י
שאין פירות שם יש רשות לצדי רה"ר
להלך שם ומסקינן פלוגתא דרב
דלאמר דחשיב שן צרה"ר אפילו אין
יכולין לאכול צלל חיזור דלא דמי
למחזרת צדידי הרחצה דחייב לצדידי
הרחצה הם גזוהים ורחצים ומוצדלים
ממנו וחשובים חצר הניזק אצל מקצה

מקום שזה הוא לרשות הרבים ומחזרת ורשותו וחיובייהו חשיב שן פירות: **ב"ה** שנהנית. לא רצה להעמיד כגון שפתח החנות צולט לתוך הרחצה ויכולה לאכול צלל חיזור דמודה רב דפטור לפי שאין דרך החנות להיות צולט כל כך:

